

סיכום דוח הערכת השפעת הרגולציה

נושא: החלת תעריף מערכתי על מתקנים קטנים מ – MW 5 ללא רישיון.

תאריך:
[28/06/2018]

עורך הדוח: יוסי, סוקולר, ראש תחום בקרת הסדרה, רשות החשמל.

גורם ממונה מאשר: ד"ר נורית גל, סמנכ"לית חשמל ורגולציה, רשות החשמל

זמין לעיון הציבור ב: www.pua.gov.il

חלק א – הגדרת תכלית והצורך בהתערבות

א. רקע

על פי הרגולציה הנוכחית, צרכנים אשר מייצרים לעצמם חשמל ולא נדרשים ברישיון ייצור (עד MW5) אינם נדרשים לשלם את התעריף המערכתי בגין החשמל הנצרך ממתקן הייצור שברשותם (**להלן:** צריכה עצמית) פטור זה נקבע בעת קבלת ההחלטה על התעריף המערכתי, עקב העובדה שהיקפם של מתקנים אלו היה מצומצם ולכן לא הייתה הצדקה כלכלית בביסוס מנגנון לגביית התעריף המערכתי מצרכנים אלו. לעומת זאת, כיום הסדרות הרשות למתקני גז טבעי ומתקני אנרגיה מתחדשת צפויים להביא לכניסה מרובה של מתקנים ברשת החלוקה אשר ישמשו בין השאר גם לצריכה עצמית ואשר לפי הרגולציה הנוכחית אינם מחויבים בתשלום עבור שירותים מערכתיים..

ב. זיהוי הבעיה וסיבותיה

הסדרות הרשות למתקני גז טבעי ומתקני אנרגיה מתחדשת, צפויים להביא לכניסה מרובה של מתקנים ברשת החלוקה אשר לפי הרגולציה הנוכחית אינם מחויבים בתעריף המערכתי. ככל שהיקפם של מתקנים אלו גדל, עולה גם החשיבות של בחינה מחדש של השתתפות הצרכנים הצורכים חשמל ממתקנים אלו בעלויות המערכתיות.

ג. סקירה בינלאומית (ככל שנעשתה)

סקירת הרגולציה בעולם ובפרט בגרמניה ובריטניה וקליפורניה מלמדת שבמספר מדינות בעולם קיימים פטורים תעריפיים לצריכה עצמית, אך פטורים אלה אינם מפרידים בין יצרנים קטנים עד (MW5) ויצרנים גדולים. מהסקירה עולה שמדינות אלו מבצעות כיום חשיבה מחודשת ושוקלות שינוי של מדיניות, זאת לאור העיוות בהקצאת העלות.

ד. תכליות ויעדים

לאור השילוב הצפוי של מתקנים ברשת החלוקה שאינם נדרשים ברישיון, נוצר הצורך להסדיר את תשלום התעריף המערכתי על כלל הצריכה של הצרכנים. המשך הפטור מתשלום התעריף המערכתי של צרכנים אלו צפוי להצטבר להיקף של כ - 100 מילון שקלים בשנה (הערך המדויק תלוי במספר המתקנים שיוקמו ובחלוקת צריכת האנרגיה לצריכה עצמית ולהוצאת חשמל מהרשת).

חלק ב – ניסוח חלופות

פורמט ריק

תיאור החלופות

כאמור מטרת הרגולציה היא מחד שימור התמריץ להקמת מתקנים לצריכה עצמית, ומאידך הקצאת עלויות נכונה בין כלל צרי החשמל. לאור האמור נבחנו שלוש חלופות:

1. אי השתת התעריף המערכתי על צריכה עצמית (הותרת המצב הקיים על כנו).
2. השתת התעריף המערכתי באופן מידי על צריכה עצמית.

דחיית מועד השתת התעריף המערכתי על צריכה עצמית.

חלק ג – ניתוח חלופות

חלופה מספר 1 - המשך המצב הקיים

[בהתבסס על התיאור בחלק ב']

תועלות	עומסים (נטל רגולטורי)
<ul style="list-style-type: none"> • עלות פיקוח נמוכה על הנעשה בחצר הצרכן. • מהווה המשך מצב קיים ובכך משדר יציבות רגולטורית ואינו מעמיס על הצרכנות. 	<ul style="list-style-type: none"> • חשש להקצאה צולבת של עלויות משקיות בין צרכנים, במיוחד כאשר היקף הייצור המבוזר יהיה נרחב. • מהווה תמריץ לא להקמת מתקנים לצריכה עצמית, גם כאשר אין זה כדאי בראיה משקית כוללת

עלויות כספיות ישירות המוטלות על עסקים או אזרחים:

הפטור מהתעריף המערכתי צפוי להוות נטל על כלל צרכני החשמל בהיקף של כ-100 מלש"ח בשנה החל משנת 2020. נטל זה צפוי לגדול ככל שיוטמעו יותר מתקנים לצריכה עצמית.

אינטרסים ציבוריים נוספים

באיזה אופן משפיעה החלופה על:

השפעות כלכליות	הקצאת עלויות לא נכונה בין צרכנים הכוונה להקמת מתקנים קטנים (עד MW5) גם אם כלכלית נכון להקים מתקנים גדולים יותר.
השפעות חברתיות	
השפעות סביבתיות (כגון זיהום אוויר, נוף, מקורות מים, בעלי חיים, צמחייה)	-

חלק ג – ניתוח חלופות

חלופה מספר 2 – השתת התעריף המערכתי באופן מידי על צרכנים הצורכים ממתקן ייצור לצריכה

עצמית]

פורמט ריק

[בהתבסס על התיאור בחלק ב']

תועלות

- הקצאה הוגנת של עלויות בין צרכנים

עומסים (נטל רגולטורי)

- בטווח הקצר, מהווה פגיעה במספר מועט של צרכנים עם מתקני ייצור עצמיים הקיימים היום
- עלות ישום גבוהה עבור מספר קטן של צרכנים

עלויות כספיות ישירות המוטלות על עסקים או אזרחים: אין עלות עודפת בחלופה זו אך מנגד חיוב בתשלום של מספר מועט של שחקנים שהקימו מתקני ייצור על בסיס הפטור.

אינטרסים ציבוריים נוספים

באיזה אופן משפיעה החלופה על:

השפעות כלכליות	חיוב בתשלום של מספר קטן של יצרנים עצמיים קטנים הקיימים היום.
השפעות חברתיות	הקצאה הוגנת של עלויות החשמל בין הצרכנים.
השפעות סביבתיות	

חלק ג – ניתוח חלופות

חלופה מספר 3 – 1 דחיית מועד השתת התעריף המערכתי על צרכנים הצורכים ממתקן ייצור לצריכה עצמית. [בהתבסס על התיאור בחלק ב']

עומסים (נטל רגולטורי)	תועלות
<ul style="list-style-type: none"> מביא לעלות לציבור בגין שנות הדחייה (עלות נמוכה). 	<ul style="list-style-type: none"> מאפשר הקצאת עלויות נכונה בין צרכני החשמל. ממזער הפגיעה בשחקנים קיימים לצד שימור עקרון הקצאת העלוות הנכונה במשק.

עלויות כספיות ישירות המוטלות על עסקים או אזרחים: עלות המהלך תלוייה בהיקף חדירתם של מתקנים מבוזרים בשנים בהן יחול הפטור. כיוון שבשנת 2020 צפוי ייצור מבוזר בהיקף נרחב יחסית, נבחן מתן פטור מתשלום תעריף מערכתי לשנים 2018-2019 למתקני צריכה עצמית. עלות הפטור מוערכת בעשרות מילוני ש"ח על פני כל התקופה.

אינטרסים ציבוריים נוספים

באיזה אופן משפיעה החלופה על:

מהווה איזון בין הרצון להקצות עלות באופן שוויוני בין צרכנים לבין עקרון היציבות הרגולטורית.	השפעות כלכליות
	השפעות חברתיות
	השפעות סביבתיות (כגון זיהום אוויר, נוף, מקורות מים, בעלי חיים, צמחייה)

חלק ד – השוואה בין חלופות ובחירה

א. סיכום יתרונות/חסרונות של החלופות והשוואה ביניהן:

חלופה 1 תיצור בעתיד הקצאת עלויות צולבות בין צרכני החשמל, ככל שישתלבו בשוק יותר צרכנים עצמיים קטנים. יחד עם זאת אינה מצריכה מעקב אחר צריכה עצמית ובכך מקלה על העומס הרגולטורי.

חלופה 2 משיתה את העלות המערכתית ומאפשרת הקצאה הוגנת של עלויות. עם זאת, בטווח הקצר חלופה זו מטילה עול בירוקרטי של יישום הגביה על מספר הצרכנים קטן מאוד.

חלופה 3, של החלת התעריף המערכתי על כלל הצריכה רק משנת 2020, אמנם יוצרת עומס במעקב אחר הצריכה העצמית (כמו בחלופה 2), אך מהווה איזון בין שתי החלופות הראשונות, שכן משנת 2020 צפוי גידול בהיקף הצרכנים הרלוונטיים להסדרה זו.

ב. החלופה הנבחרת:

לאור האמור לעיל החלופה המוצעת היא חלופה 3.

חלק ה – שיח עם בעלי עניין, עם מומחים ועם יחידים וקבוצות מהציבור

א. תיאור תהליך השיח

רשות החשמל מחויבת על פי חוק בהליך שימוע פומבי בלב פתוח ובנפש חפצה. הליך שיתוף הציבור והדיון עימו מנתהל במספר מישורים: טרם היציאה לשימוע פומבי נערכו דיונים רבים עם בעלי עניין (לרבות יזמים, נציגי ציבור, ומשרדי ממשלה אחרים) (ובפרט משרדי האנרגיה האוצר והגנ"ס). לאחר גיבוש הצעות ההחלטה בהתאם למתואר לעיל, פרסמה רשות החשמל שימוע פומבי להצעותיה. לשימועים אלו התקבלו עשרות תגובות, בעקבותיהם ביצעה הרשות התאמות ושינויים ביחס להצעת ההחלטה המקורית, ובפרט דחתה את תחולת ההחלטה לתחילת שנת 2020.

ב. תוצרי השיח

במהלך השימוע הציבורי הובהר הנטל שיינשא על ידי חלק מהשחקנים שעד כה נהנו מהפטור מתעריף מערכת, לצד זאת הובהר הצורך בתיקון המצב הנוכחי מהסיבות שתוארו לעיל.

חלק ו – מתודולוגיה ותהליך הכנת הדוח

ג. מתודולוגיה

השתתף התעריף המערכתי נעשית בהתאם להחלטות לקידום ייצור מבוזר ברשת החלוקה. הניתוח המתודולוגי לקידום הייצור המבוזר נעשה בעת קבלת ההחלטות על קידמון. ההחלטה על השתתף התעריף המערכתי התקבלה כחלק מהניתוח המתודולוגיה בקביעת התמיכה לכל אחת מהטכנולוגיות ברשת החלוקה.

ד. מקורות וחומרים

- חומרים מהתגובות לשימוע.
- התכתבות עם הרגולטור הגרמני.